

Protocollair werken en behandelafspraken

Kwaliteit van werken wordt vaak gerelateerd aan het werken volgens protocollen. Vrijwel elke wetenschappelijke beroepsvereniging ondersteunt haar leden met het aanbieden van behandelprotocollen voor de aanpak van in ieder geval de grote indicatiegebieden. Het volgen van deze behandelprotocollen in het dagelijkse werk vloeit niet vanzelfsprekend voort uit de aanwezigheid ervan. Het NHG heeft in het verleden al eens vastgesteld dat de toepassing van de NHG-standaarden in de huisartsenpraktijk verre van ideaal is. De redenen om een behandelprotocol wel te volgen zijn divers. Als een behandelprotocol de huidige stand van kennis vertaalt in praktische handvatten, is al voldaan aan een van de basisvoorwaarden voor toepassing. Maar als het huidige handelen voor de individuele behandelaar geen problemen lijkt op te leveren, is een gedragsverandering op basis van een nieuw behandelprotocol moeilijk te waarderen op zijn merites. Het gevolg is dat de gedragsverandering veelal achterwege zal blijven. Buiten beschouwing blijft dat het maar zeer de vraag is of de individuele behandelaar in staat is problemen of suboptimale uitkomsten op basis van het huidige handelen te onderkennen.

In deze editie van het *PW Wetenschappelijk Platform* presenteren Geurts e.a. de resultaten van een onderzoek naar het volgen van een behandelprotocol voor het couperen van bloedingen na een cardiochirurgische ingreep. De auteurs concluderen dat bij slechts 10% van de geïncludeerde patiënten het behandelprotocol gevolgd is. Beschouwing leert dat het protocol door de behandelaren als te rigide werd beschouwd en niet de mogelijkheid bood om in te spelen op de individuele patiëntensituatie. Daarmee is meteen de noodzaak van dit type onderzoek aangegeven. Het 'kritisch beschouwen van eigen handelen' biedt nieuwe informatie en handvatten voor het optimaliseren van behandelprotocollen.

Eric van Roon

Oorspronkelijke artikelen

- 74** Uitkomstenonderzoek naar de toepassing van een behandelprotocol ten behoeve van eptacog alfa bij cardiochirurgie
M.E.G. Geurts, R. Postema, H. Kieft, A.J. Spanjersberg en W. Hospes
- 79** Farmacologische profielen van antidepressiva
H.J. Derijks, E.R. Heerdink, R. Janknegt, G.H.P. de Koning, B. Olivier, A.J.M. Loonen en A.C.G. Egberts
- 86** De keuze van het vergelijkende middel in klinisch onderzoek met nieuwe geneesmiddelen
J.C.F. van Luijn, A.C. van Loenen, F.W.J. Gribnau en H.G.M. Leufkens
- ## Korte bijdragen
- 90** De kwaliteit van OZIS gemeten. In elektronische medicatieoverzichten valt nog veel te verbeteren
J.M. Langbroek, J.P. Kiewiet en E.N. van Roon

Nederlands farmaceutisch onderzoek in de internationale literatuur
92

Richtlijnen voor kopij zijn beschikbaar op www.pw.nl of op te vragen bij redactie@pw.nl

Colofon

Redactieraad PW Wetenschappelijk Platform

Voorzitter: Dr. Eric N. van Roon, Apotheek Zorggroep Noorderbreedte, Leeuwarden

Vice-voorzitter: Prof. dr. Maarten J. Postma, Farmaco-epidemiologie & Farmaco-economie, Farmacie, Rijksuniversiteit Groningen

Leden: Dr. Bart J.F. van den Bemt, Afdeling Farmacie, Sint Maartenskliniek, Nijmegen; Dr. Wilma Denneboom, Apotheek Meindersma, Deventer; Dr. Adrienne Faber, SIR Institute for Pharmacy Practice and Policy, Leiden / Apotheek Stevenshof, Leiden; Dr. Marten Heeringa, Astellas Pharma, Leiderdorp; Dr. Jos G.W. Kosterink, Klinische Farmacie en Apotheek, UMC Groningen; Drs. Anne J. Leendertse, Apotheek UMC Utrecht / Departement Farmaceutische Wetenschappen, Universiteit Utrecht; Dr. Ada G.G. Stuurman-Bieze, Apotheek Marknesse, Marknesse / Stichting Health Base, Houten; Dr. Frans J. van de Vaart, WINAp, Den Haag; Dr. Suzanne Vink-Hermeling, OctoPlus NV, Leiden

Toegevoegde leden: Ir. Arjan K.S. Polderman, redacteur / secretaris